

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Фонда за пензијско и инвалидско осигурање
Републике Српске
за период 01.01 – 31.12.2022. године**

Број: РВ025-23

Бања Лука, 31.03.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	4
IV	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	5
	1. Увод	5
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	5
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	5
	4. Набавке.....	6
	5. Припрема и доношење буџета.....	7
	6. Финансијски извјештаји.....	8
	6.1. Приходи и примици, расходи и издаци	9
	6.1.1. Приходи и примици	9
	6.1.2. Расходи и издаци	10
	6.2. Имовина, обавезе и извори	12
	6.2.1. Нефинансијска имовина.....	12
	6.2.2. Финансијска имовина и разграничења.....	13
	6.2.3. Обавезе и разграничења	16
	6.2.4. Властити извори.....	17
	6.3. Ванбилансна евиденција	17
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	17
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	17

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05 и Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2022. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године; приходе, примитке, расходе и издатке, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је детаљније описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника, финансијске извјештаје Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем Извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2022. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше мишљење.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију

финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 31.03.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске за 2022. годину су у свим материјално значајним аспектима у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у свим материјално значајним аспектима у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске.

Бања Лука, 31.03.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2022. годину,
- Одлука о усвајању Другог ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину,
- Закон о трезору,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о систему јавних служби,
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању,
- Закон о раду,
- Закон о платама запослених у јавним службама Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса,
- Закон о порезу на доходак (Глава I-IV, VI, X, XII и XIII),
- Правилник о примјени Закона о порезу на доходак,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле,
- Посебни колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске,
- Одлука о утврђивању цијене рада,
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле.

IV ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Фонд), чији је оснивач Влада Републике Српске, је институција која врши јавна овлашћења ради остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања и обавља послове у складу са чланом 98. Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске” број 134/11, 82/13, 96/13, 103/15, 111/21 и 15/22) – у даљем тексту: Закон о ПИО. На организацију и рад Фонда примјењује се закон којим се уређује систем јавних служби. Пословне активности из свог дјелокруга Фонд обавља кроз филијале (Бања Лука, Бијељина, Добој, Приједор, Источно Сарајево и Требиње) и пословнице у саставу филијала. Сједиште Фонда је у Бијељини.

Фонд је оснивач Пензијског резервног фонда Републике Српске а. д. Бања Лука (у даљем тексту: ПРЕФ) у који преноси имовину стечену по основу прописа о приватизацији, као и Друштва за управљање Пензијским резервним фондом Републике Српске (у даљем тексту: Друштво за управљање ПРЕФ-ом).

Фонд је буџетски корисник чије финансијско пословање се у потпуности обавља преко јединственог рачуна трезора и чија главна књига је у цјелости у саставу главне књиге трезора Републике Српске (у наставку: ГКТ). Чланом 152. Закона о ПИО и чланом 32. Статута Фонда („Службени гласник Републике Српске” број 31/16, 48/19 и 96/21) дефинисано је да се средства за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, као и средства за рад Фонда обезбјеђују из буџета Републике Српске у складу са прописима који уређују буџетски систем и трезорско пословање. Средства по основу доприноса, добити ПРЕФ-а, издавања у закуп и продаје имовине Фонда, услуга стручне службе, субвенција и донација, накнаде штете причињене Фонду, као и остала средства припадају буџету Републике Српске.

Предмет ревизије су појединачни финансијски извјештаји Фонда, сачињени на основу евидентираних трансакција у оквиру главне књиге трезора.

На достављени нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01 – 31.12.2022. године Фонд није имао примједби.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију Фонда за 2021. годину. У ревизијском извјештају за поменућу годину није било препорука.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Статутом Фонда је дефинисана организација, обим послова, права, обавезе, одговорности и надлежности, заступање и представљање, као и друга питања од значаја за рад Фонда.

Органи Фонда су управни одбор (који броји девет чланова) као орган управљања и директор као орган руковођења, које именује и разрјешава Влада Републике Српске на период од четири године. Члановима управног одбора је мандат престао разрјешењем у фебруару 2022. године. Влада Републике Српске је својим рјешењима у току 2022. године („Службени гласник Републике Српске”, број 20/22, 47/22, 81/22 и 107/22) именовала у статусу вршиоца дужности на период од 60 дана укупно осам чланова управног одбора Фонда. До краја ревизије није окончан избор и именовање чланова новог управног одбора Фонда.

Унутрашња организација и систематизација радних мјеста у Фонду дефинисана је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, којим је систематизовано 363 радних мјеста за 567 извршилаца. На дан 31.12.2022. године у Фонду је било запослено укупно 549 извршилаца, од тога 530 на неодређено вријеме и 19 на одређено вријеме од којих су четири приправника. У току 2022. године радни однос на неодређено вријеме у Фонду је засновало 30 извршилаца. Од наведеног броја са 28 је након проведене конкурсне процедуре закључен уговор о раду на неодређено вријеме, док су два радника враћена на посао након истека неплаћеног одсуства и мировање права и обавеза из радног односа. Радни однос на одређено вријеме у току 2022. године засновало је 47 извршилаца, од чега 37 због повећаног обима послова, четири због замјене одсутног радника и шест приправника. Током године, радни однос у Фонду је престао за 77 извршилаца, од чега 27 на неодређено вријеме и 50 на одређено.

Начин обављања послова из основне дјелатности, дефинисан је процедурама и упутствима по свим појединачним активностима. Документација је доступна запосленима преко интерног информационог сервиса. Примјеном интегрисаног система менаџмента, остварена је једнообразност документације у раду свих филијала у погледу примјене захтјева стандарда ISO 9001.

Пословником интегрисаног система менаџмента Фонда, креиране су процедуре и упутства по свим појединачним активностима којима су дефинисане контролне активности у спровођењу и предузимању одговарајућих радњи, а које се односе на управљачке контролне поступке, планирање и извјештавање, управљање људским ресурсима, административне контролне поступке, управљање имовином, јавне набавке, финансијско-рачуноводствене контролне поступке, функционисање информационог система, физичку заштиту објеката и опреме, заштиту здравља запослених и безбједност на раду, информисање и комуникацију и надгледање и преиспитивање система.

Јединица за интерну ревизију успостављена је као посебан организациони и функционално независан дио Фонда у коме је систематизовано укупно пет мјеста од чега једно радно мјесто – руководилац јединице и четири интерна ревизора. Сва наведена мјеста су попуњена. У току 2022. године планиране су и извршене 21 интерна ревизија за које су сачињени коначни извјештаји.

У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22), Фонд је сачинио годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за период јануар – децембар 2022. године са прилозима.

У складу са Рјешењем о именовању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог нису утврђене неусклађености са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21).

Ревизијом нису утврђени недостаци система интерних контрола чиме су створене претпоставке за функционисање истих на начин да обезбиједе истинито и фер извјештавање и усклађеност са законима и другим прописима.

4. Набавке

План јавних набавки Фонда за 2022. годину усвојен је 27.12.2021. године. Фонд је извршио двије измјене и допуне поменутог плана. Укупна планирана вриједност

набавки за 2022. годину након измјена и допуна износи 8.109.790 KM без пореза на додату вриједност (у даљем тексту ПДВ).

Планом је предвиђено провођење 129 поступака јавних набавки и то 18 отворених поступака у вриједности од 1.821.090 KM, 18 конкурентских захтјева за достављање понуда у вриједности од 317.210 KM, два преговарачка поступка без објаве обавјештења о набавци у вриједности од 376.070 KM, пет поступака за услуге из Анекса II дио Б Закона о јавним набавкама у вриједности од 141.200 KM, 69 директних споразума у вриједности од 165.630 KM и 18 поступака који су према члану 10. став (1) тачке (е) и (д) изузети од примјене одредаба поменутог закона у вриједности од 5.288.590 KM (од чега се на услуге исплате пензија односи 4.359.000 KM).

Према извјештају о реализацији плана набавки Фонд је у току 2022. године окончао процедуру за укупно 152 поступака јавних набавки укупне вриједности од 2.568.150 KM (набавке предвиђене планом јавних набавки и набавке покренуте на основу посебних одлука о покретању поступка јавне набавке). У наведени износ нису укључене набавке које су изузете од примјене одредби поменутог закона.

Реализовано је 19 отворених поступака јавне набавке укључујући и закључене оквирне споразуме у укупној вриједности од 1.720.457 KM, док је вриједност закључених уговора након проведених поступака ове врсте, а које се односе на 2022. годину у износу од 1.471.860 KM, 13 путем конкурентска захтјева за достављање понуда у износу од 196.742 KM, један преговарачки поступак без објаве обавјештења у вриједности од 375.900 KM, 116 оступака путем директног споразума укупне вриједности од 154.689 KM и три поступака за услуге из Анекса II дио Б закона укупне вриједности 120.362 KM.

Ревизијским испитивањем су обухваћени проведени поступци јавних набавки планиране вриједности од 1.535.130 KM и то 10 отворених поступака у вриједности од 1.443.450 KM, четири конкурентска захтјева за достављање понуда у вриједности од 71.700 KM и 116 оступака путем директног споразума укупне вриједности од 154.689 KM, што чини око 65% од укупно планиране вриједности јавних набавки.

За реализацију пројекта „Набавка системских компоненти ИТ инфраструктуре у Фонду“ планирана је набавка из средстава која су одобрена Одлуком о измјенама одлуке о одређивању приоритетних пројеката из програма јавних инвестиција Републике Српске за финансирање из буџета у 2022. години од 14.04.2022. године („Службени гласник Републике Српске“, број 33/22). Фонд је провео поступке за набавку рачунарске опреме (радних станица и скенера), услуга надоградње интегрисаног информационог система и центалне сигурносне заштите од вањског утицаја (Firewall) фаза II. Начин и поступак реализације пројеката који се финансирају из програма јавних инвестиција Републике Српске дефинисан је Упутством за реализацију пројеката који се финансирају из буџетских средстава за јавне инвестиције („Службени гласник Републике Српске“, број 102/19) према којем поступке јавних набавки проводи носилац пројекта односно Фонд, а плаћање рачуна добављачима врши Министарство финансија Републике Српске.

Код ревизијом обухваћених поступака јавних набавки нису утврђене значајније неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

У складу са Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16) Фонд је у предвиђеном року сачинио и доставио Министарству финансија Републике Српске буџетске захтјеве по инструкцијама 1. и 2. за период 2022 – 2024. године са образложеним планским износима.

Заједно са буџетским захтјевом по инструкцији 2. у износу од 1.249.076.600 КМ Фонд је доставио и Захтјев за додатним буџетским оквиром за 2022. годину, којим је затражено повећање буџета за износ од 62.148.700 КМ. Повећање буџета намијењено је за дознаке по основу пензијског осигурања у износу од 45.829.300 КМ (усклађивања вриједности бода за обрачун пензија) и издатке за отплату неизмирених обавеза из ранијих година у износу од 16.319.367 КМ.

Одлуком о усвајању буџета Републике Српске за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 121/21) Фонду је одобрен буџетски оквир у износу од 1.291.974.700 КМ. Одлуком о усвајању Другог ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“, број: 106/22) Фонду је одобрен буџетски оквир у износу од 1.384.667.900 КМ и то за расходе за лична примања запослених у износу од 15.835.400 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга у износу од 6.836.000 КМ, дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања у износу од 1.361.000.000 КМ, расходе по судским рјешењима у износу од 300.000 КМ, издатке за нефинансијску имовину у износу од 267.000 КМ и остале издатке у износу од 429.500 КМ. Најзначајније повећање буџетског оквира у односу на првобитно усвојени буџет односи се на позиције расхода за лична примања за износ од 1.364.600 КМ, дознака из области пензијског и инвалидског осигурања за износ од 90.797.000 КМ и расхода за исплату пензија 448.500 КМ (услуге платног промета исплате пензија путем пошта у Босни и Херцеговини).

Увећање буџетског оквира за расходе за лична примања је резултат увећања цијене рада за 10% од 01.05.2022. године, као и увећање коефицијената које је уследило ступањем на снагу Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/22). Такође, сходно одредбама члана 83. и 84. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, а на основу одлука Владе Републике Српске одобрен је додатни буџетски оквир за редовно усклађивање пензија (увећање за 3,36%) и ванредно усклађивање општег бода и пензија (увећање за 0,64%). Поред наведеног повећања, а ради ублажавања негативних ефеката инфлације, Влада Републике Српске је одобрила додатно увећање пензија за 10% од маја 2022. године.

Након усвојења Другог ребаланса буџета проведено је укупно шест реалокација у укупном износу од 53.200 КМ. Реалокације су извршене у оквиру буџета Фонда, од чега 47.200 КМ по рјешењима директора Фонда и 6.000 КМ по рјешењу Владе Републике Српске. Прерасподјела средстава између позиција расхода и издатака у оквиру буџета је извршена у складу са члановима 8. и 13. Закона о извршењу буџета за 2022. године („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/22, 53/22 и 106/22).

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Фонд има статус буџетског корисника чија је главна књига у саставу ГКТ и према члану 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17 и 17/22) врши извјештавање на нивоу Фонда. Фонд је сачинио прописане обрасце годишњих извјештаја: Образац 2.01 – Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а – Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а - Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а - Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје.

6.1. Приходи и примици, расходи и издаци

6.1.1. Приходи и примици

Приходи и примици су исказани у укупном износу од 8.317.239 KM.

6.1.1.1. Приходи

Приходи Фонда су исказани у износу од 7.439.059 KM. Односе се на непореске приходе, приходе обрачунског карактера и трансфере унутар исте јединице власти.

Непорески приходи су исказани у износу од 1.400.582 KM и највећим дијелом се односе на остале непореске приходе.

Остали непорески приходи су исказани у износу од 1.386.093 KM и највећим дијелом се односе на приходе по основу враћених пензија (од стране пословних банака у Републици Српској) које су биле дозначене корисницима у иностранству али су због немогућности исплате крајњим корисницима враћене Фонду у износу од 1.000.256 KM, одштетних захтјева наплаћених од носиоца осигурања у земљи и иностранству у износу од 88.875 KM, издавања различитих увјерења у износу од 8.025 KM, приходе по основу камата по судским рјешењима у износу од 81.935 KM и регресних поступака у износу од 38.451 KM.

Приходи обрачунског карактера су исказани у износу од 204.640 KM и највећим дијелом се односе на приходе по основу отписа обавеза за неисплаћене пензије у ранијим обрачунским периодима у износу од 54.145 KM (јер није било могуће уручити пензије корисницима или насљедницима), остале приходе обрачунског карактера у износу од 111.001 KM (односе се на наплаћена потраживања из регресних поступака која су у ранијим периодима била коригована, затим по основу утврђивања фер вриједности мобилних телефона набављених у оквиру пакета телекомуникационих услуга), по основу укидања резервисања у судским поступцима у износу од 16.765 KM и слично.

Трансфери унутар исте јединице власти су исказани у износу од 5.833.837 KM, а односе се на трансфере по основу одлука Владе Републике Српске на име програма социјалног збрињавања радника који су процесом приватизације, стечаја или ликвидације предузећа остали без запослења.

У циљу рјешавања социјалних проблема узрокованих приватизацијом предузећа, Народна скупштина Републике Српске је донијела: Основе програма социјалног збрињавања радника који ће процесом приватизације, стечаја и ликвидације предузећа остати без запослења у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 68/03), Одлуку о критеријима и додатним процедурама за одлучивање по захтјевима за социјално збрињавање радника („Службени гласник Републике Српске“, број 60/04 и 16/06) и Одлуку о продужењу примјене Програма („Службени гласник Републике Српске“, број 38/06).

Влада Републике Српске је у 2022. години донијела пет одлука о одобравању средстава. Одлуке су донесене на основу програма и одлука Народне скупштине Републике Српске из ранијих година, а у циљу рјешавања социјалних проблема узрокованих приватизацијом предузећа.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 878.180 KM, а односе се на примитке од финансијске имовине и остале примитке.

Примици од финансијске имовине исказани су у износу од 572.476 KM, а чине их примици од наплате зајмова датих запосленим радницима (зајмови дати у периоду до

2001. године) у износу од 34.640 КМ и примици по основу регресних поступака (неосноване преплате пензија у ранијим годинама) у износу од 537.836 КМ.

Остали примици су исказани у износу од 305.705 КМ, а односе се на остале примитке у износу од 10.323 КМ и остале примитке из трансакција са другим јединицама власти у износу од 295.382 КМ.

Остали примици из трансакција са другим јединицама власти се односе на примитке по основу рефундација плата за вријеме породичног одсуства запослених који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања у износу од 288.186 КМ и на примитке од јединица локалне самоуправе по основу записника о поравнању у износу од 7.196 КМ.

6.1.2. Расходи и издаци

Буџетски расходи (осим расхода обрачунског карактера) и издаци исказани су у износу од 1.384.247.145 КМ, што је у оквиру Другог ребаланса буџета и накнадно извршених реалокација.

Укупни расходи су исказани у износу од 1.385.124.573 КМ. Односе се на текуће расходе у износу од 1.383.573.865 КМ и расходе обрачунског карактера у износу од 1.550.707 КМ.

6.1.2.1. Текући расходи

Текући расходи се односе на расходе за лична примања запослених, расходе по основу коришћења роба и услуга, грантове, дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања и расходе по судским рјешењима.

Расходи за лична примања запослених су исказани у износу од 15.655.423 КМ, а чине их расходи за бруто плате запослених у износу од 14.436.001 КМ, расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада у износу од 409.921 КМ, расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата у износу од 595.117 КМ и бруто расходи за отпремнине и једнократне помоћи у износу од 214.384 КМ.

Расходе за бруто плате запослених највећим дијелом чине расходи за основну плату, расходи за увећање основне плате по основу радног стажа и расходи за порез и збирне доприносе на плату.

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада највећим дијелом чине расходи за накнаде за превоз на посао и са посла, јубиларне награде, дневнице за службена путовања и допринос за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца.

Расходе за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата чине расходи за накнаду плата за вријеме боловања и породичног одсуства који се не рефундирају, порези на накнаде који се не рефундирају и збирни доприноси који се не рефундирају.

Расходе за отпремнине и једнократне помоћи (бруто) највећим дијелом чине расходи за отпремнине, новчане помоћи приликом рођења дјетета, у случају смрти радника и члана уже породице, те у случају теже болести или инвалидности.

Расходи по основу коришћења роба и услуга су исказани у износу од 6.706.388 КМ, а односе се на расходе по основу закупа, утрошка енергије, комуналних и комуникационих услуга, режијског материјала, текућег одржавања, путовања и смјештаја, стручних услуга и на остале неklasификоване расходе.

Расходи по основу закупа исказани су у износу од 35.906 KM, а највећим дијелом се односе на закуп пословних простора за рад пословница у Челинцу, Угљевику, Језеру, Дервенти, Станарима, Костајници и Новом Горажду, као и за смјештај архиве у Бањој Луци.

Расходи по основу утrophа енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 1.316.615 KM. Највећим дијелом се односе на расходе по основу поштанских услуга, утrophа електричне енергије, услуга централног гријања, услуга фиксних и мобилних телефона и коришћења интернета.

Расходи за режијски материјал исказани су у износу од 127.959 KM. Највећим дијелом се односе на расходе за обрасце и папир, регистраторе, фасцикле и омоте, остали канцеларијски материјал и материјал за одржавање чистоће.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 105.817 KM. Највећим дијелом се односе на расходе за услуге и материјал за текуће одржавање и поправку зграда, текуће одржавање превозних средстава и услуге и материјал за текуће поправке и одржавање опреме.

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 88.926 KM. Највећим дијелом се односе на расходе по основу утrophа бензина и смјештаја и хране на службеним путовањима у земљи и у иностранству.

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 4.885.936 KM. Највећим дијелом се односе на расходе за услуге исплата извршених преко пошта (на основу закључених уговора са оператерима поштанског саобраћаја у Републици Српској и у Федерацији Босне и Херцеговине), одржавања рачунарских програма, одржавања лиценци, штампања, осигурања запослених, превођења и остале услуге.

Остали неklasификовани расходи исказани су у износу од 145.130 KM. Највећим дијелом се односе на расходе за бруто накнаде члановима управног одбора, доприносе за професионалну рехабилитацију инвалида, бруто накнаде волонтерима и по основу осталих непореских накнада на терет послодавца.

Дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања су исказане у износу од 1.360.894.455 KM, а односе се на дознаке за нето пензије у износу од 1.347.447.480 KM и дознаке Фонду здравственог осигурања Републике Српске по основу пензијског осигурања у износу од 13.446.975 KM.

У току 2022. године извршено је једно редовно и два ванредна усклађивања општег бода и пензија. Одлуком о усклађивању вриједности општег бода извршено је редовно усклађивање, односно повећање пензија за 3,36% почевши од 01.01.2022. године („Службени гласник Републике Српске“, број: 8/22). Одлуком о ванредном усклађивању општег бода и пензија („Службени гласник Републике Српске“, број: 6/22) извршено је ванредно повећање општег бода за 0,64% почевши од 01.01.2022. године. Такође, Одлуком о ванредном усклађивању општег бода и пензија („Службени гласник Републике Српске“, број: 38/22) извршено је ванредно повећање општег бода за 10% почевши од 01.05.2022. године. Расходи на име дистрибуције пензија су наведени на раније поменутој позицији расхода (расходи за стручне услуге). Питања примјене прописа у самом раду приликом доношења привремених и коначних рјешења за остваривање права на пензију нису била предмет ове ревизије.

Према подацима о исплати пензија и других примања за децембар 2022. године, у Фонду је евидентирано 276.309 корисника права на пензију и 194 корисника права на накнаде за туђу помоћ и његу и тјелесно оштећење који то право користе као једино право. У матичној евиденцији осигураника на дан 31.12.2022. године регистрована су 327.784 осигураника за које се обрачунавају доприноси. Просјечна самостална пензија у извјештајном периоду износила је 461 KM, а просјечна пензија, узимајући у обзир и сразмјерне пензије 404 KM. У извјештајном периоду остварено је укупно

15.803 права на пензију, од чега 10.904 старосних, 3.595 породичних и 1.304 инвалидских.

Средства по основу доприноса и средства из добити ПРЕФ-а, припадају буџету Републике и евидентирају се у главној књизи трезора Републике на организационом коду Министарства финансија Републике Српске.

Расходи по судским рјешењима исказани су износу од 314.599 КМ и највећим дијелом се односе на расходе по основу исплате главнице дуга и остале расходе по судским рјешењима.

6.1.2.2. Расходи обрачунског карактера

Исказани су у износу од 1.550.707 КМ и највећим дијелом се односе на расходе по основу усклађивања вриједности финансијске имовине у износу од 759.102 КМ, по основу амортизације у износу од 742.857 КМ и на губитке по основу расходовања имовине у износу од 15.252 КМ. Расходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине највећим дијелом се односе на исправку вриједности акција у Поштанској штедионици Републике Српске а.д. Бања Лука у износу од 661.423 КМ, те по основу регресних поступака (тачка 6.2.2. извјештаја).

6.1.2.3. Издаци

Издаци су исказани у износу од 673.280 КМ, што је у оквиру Другог ребаланса буџета и накнадних реалокација. Односе се на издатке за нефинансијску имовину и остале издатке.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у износу од 240.427 КМ, а највећим дијелом се односе на издатке за набавку рачунарске опреме, канцеларијског намјештаја, за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију канцеларијских објеката и простора, за набавку рачунарских програма и за залихе материјала, робе и ситног инвентара.

Остали издаци су исказани у износу од 432.853 КМ, а највећим дијелом се односе на издатке по основу пореза на додату вриједност у износу од 2.285 КМ и издатке из трансакција са другим јединицама власти у износу од 430.568 КМ.

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти у потпуности се односе на издатке који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања по основу накнаде плата за вријеме породичног одсуства и боловања.

6.2. Имовина, обавезе и извори

6.2.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина Фонда је исказана у износу од 30.413.535 КМ бруто вриједности, 12.326.433 КМ исправке вриједности и 18.087.103 КМ нето вриједности. У цјелости се односи на нефинансијску имовину у сталним средствима, а чини је произведена стална имовина, драгоцјености и непроишведена стална имовина.

Произведена стална имовина се односи на зграде и објекте, опрему, инвестициону имовину и нематеријалну произведену имовину.

Зграде и објекти су исказани у износу од 22.091.218 КМ бруто вриједности, 6.624.250 КМ исправке вриједности и 15.466.968 КМ нето вриједности. Односе се на укупно 105 различитих објеката у којима су смјештени централна служба, филијале и пословнице Фонда, као и остали објекти. У току 2022. године извршена су улагања у објекте по основу реконструкције и доградње у вриједности од 14.338 КМ.

Опрема је исказана у износу од 4.710.965 KM бруто вриједности, 3.633.675 KM исправке вриједности и 1.077.291 KM нето вриједности. Највећим дијелом се односи на рачунарску опрему, канцеларијски намјештај и моторна возила. У току 2022. године извршена је набавка опреме укупне вриједности од 742.180 KM, док нето вриједност отписа опреме на основу стања утврђеног редовним годишњим пописом износи 15.252 KM.

Наведено укупно повећање на опреми односи се на нове набавке из средстава Фонда у износу од 223.001 KM, примљене донације у износу од 23.851 KM и на нове набавке из средстава са организационог кода Министарства финансија Републике Српске у износу од 495.327 KM (по основу реализације програма јавних инвестиција Републике Српске за 2022. годину у укупном износу од 965.000 KM, „Службени гласник Републике Српске“, број 33/22).

Повећање вриједности опреме реализоване из средстава Фонда највећим дијелом се односи на набавке информатичке опреме у укупном износу од 180.242 KM, клима уређаја у износу од 24.976 KM и слично. Вриједност примљених донација се односи на утврђену фер вриједност мобилних телефона набављених од пружаоца телекомуникационих услуга у оквиру платних пакета регулисаних посебним уговорима. Нове набавке из средстава са организационог кода остале буџетске потрошње Министарства финансија Републике Српске се у потпуности односе на набавке информатичке опреме.

Инвестициона имовина је исказана у износу од 314.101 KM бруто вриједности, 119.668 KM исправке вриједности и 194.432 KM нето вриједности. Односи се на вриједност пословних објеката издатих у закуп.

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 2.677.139 KM набавне вриједности, 1.948.840 KM исправке вриједности и 728.299 KM нето вриједности и у цјелости се односи на вриједност рачунарских програма. У току 2022. године извршене су набавке рачунарских програма у укупној вриједности од 159.599 KM (од чега из средстава Фонда у износу од 31.895 KM и из средстава са организационог кода Министарства финансија Републике Српске у износу од 127.704 KM – по основу програма јавних инвестиција Републике Српске за 2022. годину).

Драгоцјености су исказане у износу од 8.931 KM бруто и нето вриједности и у потпуности се односе на умјетничка дјела.

Непроизведена стална имовина је исказана у бруто и нето износу од 611.181 KM и у потпуности се односи на вриједност земљишта на различитим локацијама у земљи.

6.2.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења су исказана у износу од 292.512.601 KM бруто вриједности, 7.930.196 KM исправке вриједности и 284.582.405 KM нето вриједности. Односи се на дугорочну финансијску имовину и на краткорочну финансијску имовину и разграничења.

Дугорочна финансијска имовина је исказана у износу од 282.374.948 KM бруто вриједности, 1.916.913 KM исправке вриједности и 280.458.035 KM нето вриједности, а чине је дугорочни пласмани (нето вриједности 279.244.052 KM) и дугорочна потраживања (нето вриједности 1.213.984 KM). Дугорочне пласмане чине акције и учешћа у капиталу и дугорочни зајмови, док дугорочна потраживања чине остала дугорочна потраживања.

Акције и учешћа у капиталу су исказани у износу од 279.242.015 KM нето вриједности, а односе се на акције и удјеле које је Фонд стекао на име учешћа у оснивачком капиталу акционарских друштава и друштава са ограниченом одговорношћу, као и конверзије пореског дуга у акције по основу одлука Владе Републике Српске. Акције

су регистроване у Централном регистру хартија од вриједности а. д. Бања Лука. Процјену фер вриједности акција и учешћа у капиталу за акције и учешћа стечена конверзијом пореског дуга врши Друштво за управљање ПРЕФ-ом. Процјена фер вриједности се врши на дан билансирања и на дан преноса финансијске имовине на ПРЕФ.

Вриједност акција и учешћа у капиталу које је Фонд стекао по основу учешћа у оснивачком капиталу и које су исказане у износу од 279.370.411 КМ односе се на ПРЕФ у износу од 278.608.988 КМ, Поштанску штедионицу Републике Српске а.д. Бања Лука у износу од 661.423 КМ и на Друштво за управљање ПРЕФ-ом а.д. Бања Лука у износу од 100.000 КМ. У септембру 2022. године Окружни привредни суд у Бањој Луци је донио рјешење о закључењу стечајног поступка над стечајним дужником Поштанска штедионица Републике Српске а.д. Бања Лука. Како у стечајном поступку Фонд није успио да наплати вриједност свог улога у поменутој банци извршена је исправка вриједности акција у укупном износу од 661.423 КМ.

Поред наведеног вриједност акција и учешћа у капиталу Фонда чине и акције ПД „Семберија“ а.д. Бијељина и учешће у капиталу „Зрак – ДКС“ д.о.о. Теслић. Процјену фер вриједности акција наведених друштава на дан 31.12.2022. године извршило је Друштво за управљање ПРЕФ-ом а.д. Бања Лука. Тиме је фер вриједност акција ПД „Семберија“ а.д. Бијељина утврђена у износу од 196.319 КМ, док је фер вриједност учешће у капиталу „Зрак – ДКС“ д.о.о. Теслић утврђена у износу од 336.708 КМ.

Дугорочни зајмови су исказни у износу од 2.037 КМ, а односе се на стамбене кредите дате радницима и пензионерима у периоду до 2001. године на рок отплате до 20 година и каматну стопу од 1%. У току 2022. године наплаћени је ових кредита у износу од 34.640 КМ и по том основу су исказани примици од наплате стамбених зајмова датих радницима. На позицији дугорочних зајмова датих радницима и пензионерима који доспијевају на наплату до годину исказан је износ од 1.412 КМ.

Остала дугорочна потраживања су исказана у износу од 1.999.853 КМ бруто вриједности, 785.869 КМ исправке вриједности и 1.213.984 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања по основу регресних поступака (преплате пензија), односно на више исплаћени износ пензија које је Фонд исплатио лицима на коју или нису имали право по Закону о ПИО или је износ који им припада требао бити мањи.

Чланом 161. Закона о ПИО је прописано да лице коме је на терет Фонда извршена исплата на коју по наведеном закону није имало право, обавезно је да Фонду врати тако примљени износ, а чланом 162. став (1) и (2) истог закона је прописано да се за наведено доноси рјешење о утврђивању преплаћеног износа. Када се утврди постојање преплате, Фонд доноси рјешење у којем утврђује преплаћени износ, услове враћања, рок отплате, те доноси отплатни план (уколико се одобри плаћање на рате). У складу са донесеним рјешењима потраживања су евидентирана и класификована на активне кориснике (који примају пензију од Фонда) и пасивне кориснике (који не примају пензију од Фонда), а по року на дугорочна и краткорочна потраживања.

Разлози због којих је на противправан начин остварено право из пензијског и инвалидског осигурања су најчешће били због непријављивања промјена које утичу на коришћење права на пензију (престанак редовног школовања, смрт корисника, престанак права на породичну пензију, остварено право код другог носиоца осигурања, остварено право на пензију по другом основу и слично), замијењеног привременог рјешења, извршеног новог прерачуна пензије и утврђеног мањег износа од оног који је исплаћиван, исплаћене пензије по два основа, преплаћене сразмјерне и дјелјиве пензије и слично.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 10.137.653 КМ бруто вриједности, 6.013.283 КМ исправке вриједности и 4.124.370 КМ нето вриједности, а чине је краткорочни пласмани нето вриједности 1.412 КМ,

краткорочна потраживања нето вриједности 485.314 KM, краткорочна разграничења нето вриједности 46.751 и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти нето вриједности 3.590.893 KM.

Краткорочни пласмани се односе на дугорочне зајмове који доспијевају на наплату до годину дана.

Краткорочна потраживања највећим дијелом чине потраживања по основу продаје и извршених услуга (у нето износу од 31.571 KM) и остала краткорочна потраживања (у нето износу од 441.710 KM).

Остала краткорочна потраживања су највећим дијелом настала по основу регресних поступака у нето износу од 362.539 KM, по основу судских пресуда за накнаду штете у износу од 54.245 KM и одштетних захтјева по споразумима са иностраним носиоцима пензијског осигурања у нето износу од 5.751 KM.

Регресна потраживања на позицији краткорочних потраживања представљају онај дио потраживања по регресним поступцима (неосноване преплате пензија) који су дужници (лица којима је пензија преплаћена) били обавезни да плате а то до краја 2022. године нису учинили (потраживања која су доспјела на наплату) или ће у току 2023. године у складу са планом отплате (у оним случајевима у којима је такав начин отплате уговорен) доспјети на наплату.

Спорна потраживања су исказана у укупном износу од 5.994.570 KM. Највећим дијелом су настала по основу исправке вриједности потраживања по регресним поступцима у износу од 1.321.536 KM (потраживања која су доспјела на наплату а у року од годину дана нису наплаћена), одштетним захтјевима по споразумима са иностраним носиоцима пензијског осигурања у износу од 71.257 KM, потраживања у стечајном поступку над „Ратарство“ а.д. Нова Топола у стечају у износу од 1.417.792 KM, „Бобар банком“ а.д. Бијељина у стечају у износу од 320.790 KM, ГП „Рад“ а.д. Бијељина у стечају у износу од 259.070 KM и Поштанској штедионици Републике Српске а.д. Бањалука у износу од 2.550.916 KM.

Влада Републике Српске дала сагласност на коначан отпис ненаплативих потраживања из регресних поступка у износу од 409.616 KM („Службени гласник Републике Српске“, број 32/22).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти је исказана у износу од 3.609.606 KM бруто вриједности, 18.713 KM исправке вриједности и 3.590.893 KM нето вриједности. Чине је краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на потраживања из ранијег периода од јединица локалне самоуправе и фондова обавезног социјалног осигурања по записницима Пореске управе Републике Српске по основу погрешних уплата у износу од 18.713 KM које је у потпуности исправљено, као и потраживања по основу рефундација за накнаде плата по основу боловања и породилшког одсуства запослених у Фонду у укупном износу од 235.537 KM.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција унутар исте јединице власти су исказана у износу од 3.355.356 KM и у потпуности се односи на потраживања на име програма социјалног збрињавања радника који су процесом приватизације, стечаја и ликвидације предузећа остали без запослења или су испунили услов за старосну пензију. Фонд је у својим финансијским извјештајима за 2022. годину признао поменуто потраживање на основу одлуке Владе Републике Српске о одобравању средстава за социјално збрињавање радника („Службени

гласник Републике Српске“, број: 8/23 од 26.01.2023. године). Средства за реализацију овог програма су дозначена 13.02.2023. године.

6.2.3. Обавезе и разграничења

Укупне обавезе Фонда исказане су у износу од 139.438.874 KM и односе се на дугорочне обавезе у износу од 9.479 KM и на краткорочне обавезе у износу од 139.429.395 KM.

Краткорочне обавезе и разграничења се односе на обавезе за лична примања запослених, обавезе из пословања, обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите, краткорочна резервисања и разграничења и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Обавезе за лична примања запослених су исказане у износу од 1.467.871 KM. Односе се на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за децембар 2022. године у износу од 1.399.007 KM и за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи у износу од 68.864 KM. До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја ове обавезе су у потпуности измирене.

Обавезе из пословања су исказане у укупном износу од 2.401.593 KM и односе се на обавезе из пословања у земљи у износу од 2.399.700 и на обавезе из пословања у иностранству у износу од 1.893 KM. Најзначајније обавезе се односе на обавезе за набавку роба, услуга и сталне имовине у земљи у износу од 751.680 KM, обавезе по судским рјешењима у износу од 17.351 KM и остале обавезе у земљи у износу од 1.590.775 KM. Остале обавезе у земљи се највећим дијелом односе на доприносе за здравствено осигурање пензионера у Републици Српској, Брчко Дистрикту, Федерацији Босне и Херцеговине и у иностранству, те обуставе на пензије појединих пензионера по основу судских рјешења. До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја ове обавезе су измирене у износу од 1.879.933 KM.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите су исказане у износу од 133.106.075 KM. Односе се на обавезе за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања, а чине их обавезе за нето пензије за децембар 2022. године у износу од 112.139.904 KM, обавезе по основу враћених неисплаћених пензија у текућој години у износу од 315.575 KM, обавезе по основу враћених неисплаћених пензија из ранијих година у износу од 516.923 KM, обавезе по основу обустава на пензије у износу од 3.589.730 KM, обавезе по основу чланарина удружењима пензионера у износу од 559.029 KM и обавезе по основу одштетних захтјева у износу од 15.984.914 KM. Обавезе по одштетним захтјевима односе се на обрачунате пензије иностраним носиоцима осигурања у складу са међународним споразумима о социјалном осигурању. До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја ове обавезе су измирене у износу од 116.245.730 KM.

Краткорочна резервисања и разграничења су исказана у износу од 1.727.256 KM. Односе се на резервисања за неповољне исходе судских поступака. У току 2022. године Фонд је извршио укидање резервисања по наведеном основу у укупном износу од 16.765 KM на основу анализе и ажурирања података о судским споровима започетим у ранијим годинама. Такође, у току 2022. године извршена су додатна резервисања у износу од 6.888 KM на име промјена у судским поступцима по предметима који су започети у ранијем периоду.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказане су у износу од 726.601 KM. Фонд је у октобру 2022. и фебруару 2023. године закључио два споразума о међусобном поравнању доприноса за период 01.02

– 31.12.2022. године са Министарством финансија Републике Српске и са Фондом здравственог осигурања Републике Српске. Споразуми су закључени због разлике у примјењеним стопама доприноса за пензијско и здравствено осигурање у односу на стопе прописане Законом о измјенама и допунама Закона о доприносима ("Службени гласник Републике Српске", број 119/21). По наведеном основу Фонду је приликом расподјеле прихода за редовне и репрограмиране обавезе од стране Министарства финансија Републике Српске додијељен већи износ него што је требао бити у складу са одредбама члана 3. наведеног Закона, а на терет прихода Фонда здравственог осигурања Републике Српске. Тако утврђена укупна обавеза Фонда према Фонду здравственог осигурања Републике Српске за наведени период износила је 3.188.279 КМ. Наведеним споразумима грешка у расподјели прихода је коригована. За наведени износ извршено је умањење на позицији прихода по основу доприноса на лична примања, накнаде и приходе осигураника за обавезно осигурање Фонда.

6.2.4. Властити извори

Процјеном фер вриједности акција на дан 31.12.2022. године, Фонд је исказао резерве у износу од 162.825 КМ.

6.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и ванбилансне пасиве Фонда на дан 31.12.2022. године исказане су у износу од 7.372.025 КМ, а односе се на примљене мјенице за обезбјеђење од ризика реализације уговорених услуга на име исплате пензија путем текућих рачуна и дознака поштама, као и мјенице и банкарске гаранције примљене од добављача као гаранција за добро извршење посла (вриједност примљених мјеница и гаранција износи 6.554.915 КМ), неоткупљене станове набављене у периоду до 2001. године који су у процедури откупа (процијењена вриједност станова износи 714.377 КМ) и мултифункционалне копијер-принтер апарате узете у закуп и лиценце за приступ трезорском систему пословања (у вриједности од 102.733 КМ).

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У прегледу судских спорова наведено је да је на дан 31.12.2022. године против Фонда вођено укупно 64 судска спора процијењене вриједности 932.675 КМ, од чега 23 спора процијењене вриједности око 50.000 КМ на основу тужби пензионера.

Најзначајнији спор у коме је Фонд тужена страна је тужба Удружења малих акционара „Требиње превоз“ а. д. Требиње на име накнаде материјалне штете због умањења вриједности имовине предузећа процијењене вриједности 500.000 КМ. Поступак је у прекиду.

Фонд се појављује као тражилац извршења у 129 поступка и тужилац у 54 предмета (спорови за накнаду штете, привредни спорови и остали спорови) од којих се највећи по износу односи на тужбу поднесену против Босне и Херцеговине, Федерације БиХ, Федералног Завода ПИО/МИО ради накнаде штете у износу од 545.000.000 КМ (без трошкова судског поступка и затезних камата). Поступак је у прекиду од 2013. године, а процјена исхода спора је одбацивање тужбе.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2022. годину сачињена су и писана Образложења за период 01.01 – 31.12.2022. годину, која пружају неопходне опште податке о Фонду, примјењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи, примјењеним рачуноводственим политикама, као и додатна појашњења појединих позиција у финансијским извјештајима, у складу са чланом 46. Правилника о

финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима MPC-JC 1 – *Презентација финансијских извјештаја* и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Ведран Станетић, с.р.

Браниславка Јовандић, с.р.